Väestöliitto

TUE LAPSEN SEKSUAALISTA KEHITYSTÄ

Ikätasoinen, lapsilähtöinen kehotunnekasvatus

SELKO

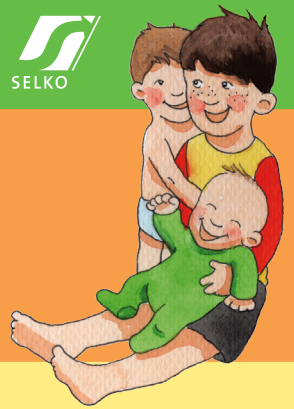

6 vuotiaan seksuaalisuus

Mitä lapsessa tapahtuu?		Mitä lapsi voi tehdä tai kysyä?	Miten aikuinen voi tukea ja ohjata lasta?
Keho, kehitys	Lapsi ymmärtää, että keho muuttuu, kun ihminen kasvaa. Lapsi hyväksyy oman kehon.	Lapsi voi esittää kysymyksiä kehojen eroista ja seksuaalisuudesta. Puhuu näistä asioista muiden lasten kanssa.	Opeta, että kaikki ihmiset ovat tasa-arvoisia, vaikka he näyttävät erilaisilta. Kerro, mitä on olla ihminen, nainen tai mies.
Tunteet	Opettelee, miten tunteita voi hallita.	Lapsi vihaa, rakastaa ja on mustasukkainen. Puhuu ja kysyy paljon. Tärkeitä asioita ovat ystävyys ja tykkääminen.	Opeta, että seksuaalisuus ja rakastaminen ovat hienoja asioita. Hyväksy lasten tykkäämiset. Vastaa kysymyksiin. Auta hallitsemaan tunteita.
Läheisyys, hyvä olo, itsetunto	Lapsi ymmärtää mikä on oikein, mikä on väärin ja mikä on yksityistä.	Lapsi osaa käydä itse WC:ssä. Unnutus ja seksuaaliset tutkimusleikit tapahtuvat yleensä salassa aikuisilta.	Taputa, silitä ja pidä lasta hyvänä. Opeta, että koko keho on arvokas. Opeta lasta hyväksymään itsensä ja muut ihmiset.
Ympäristö, muut ihmiset	Lapsi on sosiaalisempi ja keskustelevampi. Lapsi ymmärtää sääntöjä.	Lapsi osaa odottaa omaa vuoroaan ja kuunnella muita. Osaa sopia riitoja.	Tue ystävyyttä, tykkäämistä ja ihastumista. Sano, että tytöt, pojat ja kaikki ovat yhtä hyviä ystäviä. Opeta miten ollaan ystävien kanssa.
Hyvinvointi, terveys	Pyrkii pärjäämään itse.	Lapsi pyrkii tekemään asioita, jotka tuntuvat mukavilta. Liikkuu itsenäisemmin kodin ulkopuolella.	Kerro, että lapsi saa itse valita ystävät ja päättää, kuka saa koskea häntä. Kosketus ei saa tuntua pahalta.
Lisääntyminen	Lapsi ymmärtää ihmisen elämänkaaren vauvasta vanhukseksi.	Lapsi voi piirtää, leikkiä tai puhua seksuaalisia asioita. Voi kertoa seksuaalisia vitsejä tai loruja ja kiroilla.	Kuuntele ja vastaa lapsen kysymyksiin seksuaalisista asioista. Älä naura tai ole vihainen. Opeta oikeat sanat.
Normit, tavat	Lapsi osaa noudattaa sääntöjä ja ymmärtää niiden merkityksen.	Lapsi miettii eroja, jotka liittyvät sukupuoleen, kulttuureihin ja ikään. Tunnistaa ja pohtii arvoja.	Opeta lapselle, mikä on sopivaa. Kaikkea ei tarvitse eikä saa näyttää kaikille. Opeta tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta.
Oikeudet	Lapsi ymmärtää, että kaikki ihmiset eivät ole hyviä. Silti ei tarvitse pelätä kaikkia vieraita.	Lapsi voi nähdä painajaisia ja takertua vanhempaan. Voi pelätä vieraita tai yksin olemista. Opettelee oikeuksiaan myös kavereiden kanssa.	Opeta, että oma keho kuuluu vain itselle! Kerro vaarallisista aikuisista. Huolehdi lapsen turvallisuudesta. Opeta, mitä lapsi voi tehdä epämiellyttävässä tilanteessa: sano EI, lähde pois, kerro tutulle aikuiselle.